

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Erikdalsskolan i
Stockholms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Eriksdalsskolan avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 3. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: *hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet*. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Eriksdalsskolan i Stockholms kommun i **hög utsträckning** uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom det granskade området.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang, progression och ämnesintresse i undervisningen
- Lärarnas instruktioner till eleverna för användningen av läroböcker och andra läromedel i undervisningen
- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel utifrån elevernas olika förutsättningar och behov
- Lärarnas arbete för att eleverna ska kunna använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet samt möjliggör progression i elevernas lärande. Granskningen visar också att lärarna använder läroböcker för att utveckla elevernas läsförståelse samt för att stärka elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.

Av granskningen framgår att lärarna använder aktuella och relevanta läroböcker och andra läromedel anpassade efter läroplanen [Lgr22]¹ för att planera och strukturera sin undervisning. Lärarna uppger i intervju att de läroböcker och andra läromedel som skolan har tillgång till är anpassade efter läroplanen och att de använder dessa som grund för planeringen och genomförandet av undervisningen. Lärarna använder tryckta läroböcker i undervisningen i nästan alla teoretiska ämnen och årskurser. Ett undantag är engelska i årskurs 1 där lärarna uppger att de inte har hittat något bra läromedel. Eleverna har engelska 20 minuter i veckan och då har lärarna

¹ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022. Lgr22. Skolverket. 2022

valt att titta på serier tillsammans med eleverna eller öva på glosor inom olika ordfält. I intervjuer med elever och lärare framkommer att teknik på högstadiet är ytterligare ett undantag. Där har lärarna nyligen köpt in ett nytt läromedel som de anser är bättre men ännu inte har hunnit implementera detta fullt ut i undervisningen.

Vidare framgår av granskningen att lärarna använder läroböcker och andra läromedel på ett medvetet och genomtänkt sätt för att skapa sammanhang och överblick i undervisningen. Lärarna uppger att läroböckerna utgör stommen i undervisningen och att de använder dem ofta. I intervjuer med lärare framkommer att de medvetet försöker ge eleverna möjlighet till överblick gällande såväl kunskapsinnehållet som hur ämnen samspelar med varandra. I svenska på högstadiet delar till exempel lärarna terminsplaneringen med eleverna och den är kopplad till läroboken. I intervjuer med lärare framkommer också att de ibland arbetar ämnesövergripande för att eleverna ska få ett helhetsperspektiv och se hur olika ämnena hänger ihop. Lärarna uppger vidare att de på skolan arbetar för att det ska finnas en röd tråd i undervisningen, både inom och mellan olika stadier. Detta bland annat för att skapa goda förutsättningar för att ge eleverna en tydlig överblick. Ett exempel på detta är att lärarna använder samma matematikläromedel i alla årskurser på hela skolan. Lärarna berättar vidare att läroböcker i vissa ämnen är upplagda på ett sätt som gör det lättare för eleverna att få både sammanhang och överblick över vad de ska lära sig. Exempelvis läroboken i engelska på mellanstadiet är ett läromedel där eleverna får följa ett syskonpar som reser runt världen. Ett annat exempel är läroboken för de naturorienterande ämnena på mellanstadiet där överblick och sammanhang förstärks av lärobokens struktur med färgkodning och återkommande rubriker i varje kapitel.

Av granskningen framgår också att lärarna använder läroboken som ett stöd för att skapa progression i elevernas lärande i olika ämnen. Lärarna berättar att läromedlen på olika sätt bidrar till att skapa progression. Vissa av läromedlen innehåller olika nivåer där eleverna börjar på en nivå för att sedan arbeta vidare utifrån den kunskapsnivå de befinner sig på. Andra läromedel innehåller kapitelprogression där svårighetsgraden successivt ökar. Lärarna berättar vidare att eftersom de ofta använder läroböcker i samma serier genom läsåren så bygger innehållet i undervisningen på tidigare genomförda moment. Lärarna beskriver hur de inleder lektioner med att repetera sådant som eleverna har lärt sig i tidigare kapitel för att sedan bygga vidare med nya kunskaper. Lärarna ger också exempel på att de synliggör progressionen för eleverna genom att använda matriser och checklistor utifrån innehållet i läromedlen.

Av granskningen framgår därutöver att lärarna integrerar såväl läroböckerna som de andra läromedlen som en del av undervisningen för att väcka och förstärka elevernas intresse för ämnet. I intervjuer med lärare

framkommer att de medvetet försöker skapa engagemang hos eleverna genom att variera sättet att arbeta med läroböckerna och genom att använda kompletterande material. Eleverna berättar att de under lektionerna får repetera samma kunskapsinnehåll på flera olika sätt. De får exempelvis lyssna på genomgångar, läsa i boken, reflektera enskilt och i par, se på film, göra övningar på datorn, arbeta med frågor, diskutera i helklass samt arbeta i grupp. Lärarna på högstadiet berättar också att de försöker fånga elevernas intresse genom att koppla lärobokens innehåll till vad som händer i samhället och världen och även till ämnen som är relevanta och aktuella för eleverna. Lärarna säger att läroboken blir mer intressant för eleverna om fakta från boken blir en utgångspunkt för att till exempel diskutera olika etiska dilemman.

Vidare framgår av granskningen att lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen för att utveckla elevernas läsförståelse. Lärarna på alla stadier uppger att de arbetar språkutvecklande i undervisningen för att det ska bli enklare för eleverna att ta till sig innehållet i läroböckerna. Lärarna berättar exempelvis att de inleder med att repetera tidigare kunskaper och för diskussioner med eleverna kring deras förkunskaper inom området inför läsningen av lärobokens texter. Därefter går de igenom texters centrala begrepp, tittar på bilder, läser högt och sammanfattar tillsammans med eleverna. Lärarna uppger att de i exempelvis svenska och matematik använder läromedel som är indelade i olika svårighetsnivåer och att de i svenska och engelska har läsförståelsematerial på olika nivåer. Därutöver kompletterar de med material som är särskilt anpassat, antingen för elever med stort stödbehov eller för elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Rektorn uppger också att det pågår ett lässtrategiskt arbete på skolan för att stärka läsningen och väcka läslust hos eleverna.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ändamålsenliga instruktioner om hur de ska använda läroböcker och andra läromedel i undervisningen.

Av granskningen framgår att eleverna får instruktioner om hur de ska navigera i läroböcker och andra läromedel. Lärarna uppger att de pratar om innehållsförteckningens funktion och om kapitel i skönlitterära böcker. Lärarna berättar också att de går igenom hur färgkodade kapitel med rubriker hjälper eleverna att navigera i matematikboken. Lärarna på lågstadiet berättar att de projicerar lärobokstexten med hjälp av dokumentkamera för att instruera eleverna i helklass innan de fortsätter med eget arbete.

Av granskningen framgår även att lärarna undervisar med utgångspunkt i läroböcker eller andra läromedel. Lärarna uppger att de ofta inleder ett moment med att presentera ämnesspecifika och centrala ord eller begrepp från läroböckerna och sedan utgår ifrån dessa i undervisningen. Lärarna berättar också att de inleder lektionen med att titta på bilder från faktaboken och läsa rubrikerna för att sedan bygga undervisningen vidare utifrån det. Alla intervjuade lärare uppger att läroboken är basen för undervisningen men att de också använder andra läromedel som komplement.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningen med tillgängliga läroböcker och andra läromedel till elevernas olika förutsättningar och behov.

Av granskningen framgår att lärarna ser till att eleverna får använda tillgängliga läroböcker och andra läromedel utifrån sina olika behov. Lärarna ger exempel på att läroböckerna i vissa ämnen är utformade i olika svårighetsnivåer som utmanar elever utifrån deras olika behov och förutsättningar. Så är fallet med läromedlet i svenska för lågstadiet som bland annat innehåller diagnosblad och extrauppgifter på olika nivåer. I andra ämnen anpassar lärarna mängden text samt kompletterar med material från andra läromedel för att möta behoven hos såväl elever i behov av stödinsatser som elever som behöver extra utmaningar. Lärarna på högstadiet uppger att de använder ett läromedel med lite enklare uppgifter i de naturorienterande ämnena som ett komplement för elever med svårigheter och i de samhällsorienterande ämnena använder lärarna ett kopieringsmaterial som speciallärarna har rekommenderat. Högstadielärarna berättar vidare att de har ett förlagsutgivet fördjupningsmaterial som hör till grundläromedlet i svenska och att elever som behöver mer utmaningar använder det. Lärarna på alla stadier uppger vidare att de använder inläsningstjänst så att elever kan lyssna på läromedlen. I elevintervjun framkommer att elever med dyslexi får använda hörlurar och lyssna på texter, både under vanliga lektioner och vid prov. Eleverna berättar vidare att de som har svårt med matematik får använda datorer för att arbeta med ett digitalt matematikverktyg och elever som behöver fler utmaningar får använda extraböcker som är mer avancerade. Eleverna berättar också att lärarna ofta är generösa med tid under lektionerna och frågar om alla är klara innan de går vidare.

Vidare framgår av granskningen att lärarna använder läroböcker och andra läromedel på ett varierande sätt så att eleverna har möjlighet att utvecklas

självständigt, arbeta enskilt och utveckla kunskaper tillsammans i klassrummet. I intervjuer med såväl lärare som elever framkommer att lärarna i undervisningen med läroböcker växlar mellan gemensam högläsning och diskussioner i helklass samt att de låter eleverna arbeta enskilt, i par eller i grupp med uppgifter kopplade till innehållet. Lärarna beskriver också i intervjuer hur de skapar variation i undervisningen genom att använda ett flertal olika digitala och analoga läromedel och lärverktyg.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna har tillgång till och möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper, samt att lärarna generellt uppmuntrar eleverna till detta.

Av granskningen framgår att lärarna ger eleverna tillgång till läroböcker och andra läromedel för repetition och fördjupning utanför lektionstid. Lärarna på högstadiet uppger att eleverna får ta hem alla sina läroböcker och berättar att vissa böcker även är tillgängliga online via förlagen. Lärarna på mellanstadiet berättar att eleverna förvarar böckerna i färgkodade mappar för varje ämne och att eleverna har möjlighet att ta med mapparna hem. Lärarna på lågstadiet uppger att deras elever sällan tar hem böckerna, förutom när de har läsläxa. De berättar dock att eleverna får ta med läroböckerna hem om de vill. Lågstadielärarna uppger vidare att de har studietid två dagar i veckan där eleverna har tillgång till alla böcker.

Av granskningen framgår vidare att lärarna ger eleverna adekvata instruktioner gällande hur de ska använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid, för att exempelvis repetera kunskapsinnehåll. Eleverna berättar att de ofta får instuderingsfrågor och såväl lärare som elever uppger att all information som eleverna behöver finns på skolans digitala lärplattform. Lärarna tillägger att eleverna också får instruktionerna på papper. När det gäller eleverna på lågstadiet så uppger lärarna att de också instruerar vårdnadshavarna om hur de ska stötta sina barn med exempelvis läsläxor.

Det framgår vidare att framförallt lärarna på mellan- och högstadiet uppmuntrar eleverna att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid. Lärarna på högstadiet uppger att de särskilt uppmuntrar eleverna att använda läroböckerna inför prov. Högstadielärarna berättar också att de brukar uppmuntra eleverna att gå till läxhjälpen som organiseras två gånger varje vecka. Eleverna berättar att lärarna brukar påminna dem om att ta hem läroböckerna men att de inte vill att eleverna ska ta hem och jobba på helgen. Eleverna säger att lärarna i stället försöker repetera mycket tillsammans med eleverna på lektionerna och att eleverna

också brukar få flera lektioner till att plugga inför prov. Lärarna för de yngsta eleverna berättar att de främst uppmuntrar eleverna att ta hem läsläxan.

Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel
- Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete för att se till att lärarna utvärderar och utvecklar arbetet gällande läroböcker och andra läromedel

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet gällande elevernas tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.

Av granskningen framgår att rektorn tar aktivt ansvar i arbetet med att säkerställa att det finns tillgång till relevanta, aktuella och pedagogiskt ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel på skolenheten. Rektorn berättar att hen är ansvarig för budgeten och beslutar om inköp av läroböcker och andra läromedel utifrån de behov som finns på skolan. Enligt såväl rektorn som lärarna har skolan gjort stora satsningar för att införskaffa läroböcker som ligger i linje med den aktuella läroplanen och har nu relevanta läroböcker i alla ämnen och årskurser. I intervjuer med såväl rektorn som biträdande rektorer och lärare framkommer att de för en kontinuerlig dialog om läroböckernas kvalitet och relevans och att det är en återkommande punkt på agendan. Rektorn uppger att dessa diskussioner är en del av det årliga budgetarbetet. Detta arbete leder rektorn med stöd av skolans administrativa chef som informerar lärarna om när det är dags att börja titta på beställningar och när dessa måste vara klara. De biträdande rektorerna berättar att varje ämneslag och arbetslag har en inköpsansvarig som sedan för lagets önskemål vidare till de biträdande rektorerna och

rektorn. Enligt såväl lärarna som rektorn och de biträdande rektorerna genomför skolan därutöver vid behov även kompletterande beställningar under läsåret.

Av granskningen framgår vidare att rektorn ser till att det finns enhetliga och gemensamma målsättningar för tillgången till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. Enligt såväl rektorn som de biträdande rektorerna och lärarna är tillgången på relevanta och aktuella läroböcker ett prioriterat område på skolan. Rektorn berättar också att det finns en gemensam inriktning på skolan om att i huvudsak använda tryckta läroböcker, utifrån erfarenheten att undervisningen fungerar sämre för eleverna med digitala läromedel än med tryckta. Enligt såväl lärarna som rektorn finns också en skolgemensam målsättning om likvärdighet och en röd tråd i undervisningen genom alla årskurser. Rektorn har exempelvis tagit beslut om att lärare ska arbeta med läroböcker inom samma läroboksserier genom årskurserna. Syftet med detta är att eleverna ska känna igen sig i läromedlet, vilket bidrar till att skapa optimala förutsättningar för elevernas kunskapsprogression. Såväl rektorn som lärarna berättar därutöver att de granskar läromedel normkritiskt med målet att välja läromedel som ska passa för hela skolans elevgrupp.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.

Av granskningen framgår att rektorn ger lärarna förutsättningar att vara delaktiga i arbetet med att välja och köpa in läroböcker och andra läromedel inklusive tillhörande lärarhandledningar som överensstämmer med gällande kurs- och läroplaner. Enligt lärarna har de stor möjlighet att påverka valet av läroböcker och läromedel och de säger att rektorn och de biträdande rektorerna är lyhörda inför deras önskemål. Lärarna berättar också att både konferenstid och studiedagar har avsatts för att jämföra olika läromedel och diskutera likvärdigheten och den röda tråden mellan alla tre stadier. Enligt rektorn beslutar rektorn, de biträdande rektorerna och lärarna tillsammans om val av läroböcker och andra läromedel, även om alla lärare inte alltid får som de vill. I exempelvis matematik tog rektorn för några år sedan beslutet om att införa ett nytt läromedel på hela skolan för att höja kunskapsresultaten i ämnet.

Vidare framgår av granskningen att rektorn ger lärarna förutsättningar att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov. Rektorn uppger att

det finns en systematik i hur dessa diskussioner förs under läsåret. Enligt såväl lärarna som rektorn och de biträdande rektorerna finns mötestider varje vecka där lärarna såväl inom ämneslag som arbetslag för gemensamma diskussioner om bland annat ändamålsenliga läroböcker.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Av granskningen framgår att rektorn uppmärksammar hur lärarna på skolan använder läroböcker och andra läromedel i undervisningen för att stärka elevernas kunskapsutveckling. Rektorn berättar att de har ett bra system där rektorn och de biträdande rektorerna genomför en mängd korta lektionsbesök på femton minuter, vilket gör att de regelbundet tar del av lärarnas undervisning. Rektorn och de biträdande rektorerna frågar också eleverna efter deras åsikter gällande läroböcker och andra läromedel och uppger i intervju att de har god insyn i hur lärarna använder läromedel. Rektorn uppger att de biträdande rektorerna på varje stadie även deltar i ämneskonferenser och är med i diskussioner om användningen av läromedel. Vidare framgår att rektorn och de biträdande rektorerna har olika avstämningar med lärarna under året, där även läromedel är något som avhandlas.

Vidare framgår av granskningen att rektorn leder arbetet med användningen av läroböcker och andra läromedel som ett verktyg för att stärka likvärdigheten och kvaliteten i undervisningen på skolenheten. Såväl rektorn som lärarna berättar om att rektorn driver utvecklingsarbeten som berör hela skolans användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen. Lärarna berättar exempelvis att de på hela skolan har implementerat ett nytt matematikläromedel som bygger på en särskild problemlösningssmodell. I samband med detta har läromedelsförfattarna bjudits in och hållit utbildningar och modelllektioner med lärarna på alla stadier. Såväl lärarna som rektorn och de biträdande rektorerna berättar vidare att rektorn driver ett utvecklingsarbete för att synliggöra progressionen i användningen av läroböcker och andra läromedel såväl inom stadierna som i ett stadieövergripande perspektiv. Lärarna berättar att de har fått i uppdrag av de biträdande rektorerna att diskutera den röda tråden mellan alla tre stadier och studera de olika läroböckerna för att identifiera eventuella kunskapsglapp. Rektorn uppger att de på skolan arbetar medvetet med övergångar mellan stadier och ibland har lärare

också följt med sin klass från lågstadiet till mellanstadiet för att stärka den röda tråden ytterligare.

Lärarna, biträdande rektorn och rektorn uppger även att det pågår ett skolgemensamt arbete för att utveckla metoder i undervisningen för att tillgängliggöra lärobokstexternas innehåll och stärka elevernas läsutveckling. I intervju med eleverna framkommer också att de använder läroböckerna på liknande sätt i undervisningen i nästan alla teoretiska ämnen.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen samt använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärare utvärderar tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel. Såväl rektorn som lärarna berättar att skolan genom gemensamma diskussioner, kontinuerligt och vid fasta tillfällen under läsåret, följer upp såväl tillgången till som användningen av läroböcker och andra läromedel. Rektorn uppger att diskussioner om och utvärdering av läromedel särskilt aktualiseras när det är dags att göra beställningar inför ett nytt läsår.

Det framgår vidare av granskningen att rektorn tillsammans med lärarna följer upp och analyserar resultaten av utvärderingarna ur både ett undervisnings- och ett elevperspektiv samt att rektorn vid behov vidtar förbättringsåtgärder. Lärarna berättar exempelvis att skolan bytte ut läroböckerna i de samhällsorienterade och naturorienterade ämnena på låg- och mellanstadiet i samband med övergången till Lgr22. Detta eftersom lärarna ansåg att de tidigare böckernas innehåll var så förenklat att det försvårade förståelsen för eleverna. Rektorn ger också som exempel att de bytte läromedel i svenska på lågstadiet för 1,5 år sedan efter att utvärderingen visat på att läromedlet var inaktuellt. Rektorn uppger att bytet till ett mer nyproducerat läromedel har varit gynnsamt ur ett pedagogiskt perspektiv då lärarna har kunnat bredda undervisningen och göra den mer flexibel så att den passar elever som befinner sig på olika nivåer kunskapsmässigt. Rektorn och den biträdande rektorn berättar vidare att de tillsammans med lärarna analyserar tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel i relation till elevernas kunskapsresultatresultat, både på de nationella proven och på de screeningtester som lärarna genomför två gånger per år. Om resultaten visar på kunskapsluckor hos eleverna för lärarna en diskussion om vad de

behöver ändra på och en del i det är att göra en koppling till aktuellt läromedel. Rektorn, den biträdande rektorn och lärare uppger vidare att skolan köper in både läroböcker och andra läromedel när behov uppstår för att säkra och främja elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom de granskade områdena. Granskningen avslutas därmed.

På Skolinspektionens vägnar

X Jessica Kristoffersson

Beslutsfattare

Signerat av: Jessica Kristoffersson

X Victoria Malm

Föredragande

Signerat av: Victoria Malm

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Helen Lundell Sjöberg och Johanna Salomonsson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.² Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande³:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.⁴

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁵ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

² Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

³ 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

⁴ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁵ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁷

⁷ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Eriksdalsskolan den 17 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Johanna Salomonsson och Victoria Malm.

Skolenheten är en kommunal verksamhet i Stockholms kommun med grundskola, årskurserna 1–9. På skolenheten går 980 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med rektorn och tre biträdande rektorer.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen för hög kvalitet inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
<p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.</p> <p>Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.</p>	<p>Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.</p>